רבא דקאמר רוחה אני את דברי רבי אלעזר בן עזריה מדברי כולן ואית ליה הני פירכי סבר נמי כר' יוחנן דפליג לעיל אר' יוחנן משום זקן אחד ח"כ ר' יוסי (ה) לר' יוחנן דפליג לעיל אר' יוחנן משום זקן אחד ח"כ תיקשי לה דברי רבי אלעזר לא משום הני פירכי קאמר וא"ת כיון דר"ח מקרא ליף הגהו דקנים מה משיבין על דבריו דגזירת הכתוב הוא וי"ל דמשום דיש להשיב על דבריו מסתבר לאוקמי קרא טפי כדדרשי רבנן: **מזה** קומי הויה לתשובה דלא אגידא ביה כו'. אע"ג דלגמרי על כרחיך לא דמו הכא בקומי הויה לתשובה שרי לכ"ע ובקומי הויה שייך אסורה לקרובי בעלה הראשון מ"מ הוקשו לענין כי היכי דלא הוי אשת איש מעיקרא ה"ג בעיא בקומי הויה שייך שתהא מופקעת לגמרי ממנו מדין אשת איש ולא תהא אגידא ביה כלל:

*מודה ר"ח במגרש כו'. תימה למאן מודה דלרבנן דפליגי עליה לא הויא גט ואינה מותרת לשום אדם: **ואידך** כרת כריתות לא דרשי. והא דרבי יוסי הגלילי דהוי בכללו דרבנן דדרשי בפ"ב (לעיל דף כא:) כרת כריתות והכא קאמר דלא דרשי הייטו דלא דרשי ליה לההוא דרשא אלא לדרשא אחרינא: **כל** ימי חייכי לין זה כריתות כל ימי חיי וחיי פלוני ה"ז כריתות. תימה לרביו ילחק דבפ"ק דיומא (דף יג.) גבי לף אשה אחרת מתקיינן לו מייתי מילתא דרבא דהכא בענין אחר דקאמר אלא דאמר לה ע"מ שתמות אחת מכם כו' וקאמר כי האי גוונא מי הוי גיטא והאמר רבא ה"ז גיטך ע"מ שלא תשתי יין כל ימי חיי וחייכי לין זה כריתות כל ימי חיי פלוני ה"ז כריתות ולין זה כדמסיק הכא ולא כדבעי למימר הכא מעיקרא דלא מידכר כל ימי חייכי ושמא הש"ס לא הוי מוקש ומייתי בכל ענין כל ימי חיי כדבעי למימר מעיקרא וחייכי דלין זה כריתות כדמסיק ומיהו קשה לר"י הא הכא אמאי לא הוי כריתות בעל מנת שתמות אחת מכם דמאי שנא מחיי פלוני דהוי כריתות דבשביל דהלה אף במיתתה לא גרע: **כיון** דפסקה פסקה. הכא לא קאמר אי דלמא לא שנא כדאמרינן לעיל דמיד כשאמר כיון דפסקה פסקה הבין שכן הוא:

מסתברא

[שייך לע"ל]

הרי גרושה אצלו בזנות, אלא הרי"ר"ע אי "חוץ" סבירא ליה לותיב "חוץ" ואי "על מנת" ס"ל לותיב "על מנת" ר"ע שמיע ליה דאיכא דאמר "חוץ" **ואיכא דאמר** "על מנת" מ"ד "חוץ" דאי פירכא, ומ"ד "על מנת" דאי פירכא, ומאי פירכא אי נימא איסור כהונה שאני הא ר"א נמי מאיסור כהונה קא מייתי ליה? רבא *כרבי יוסי משום זקן אחד קא מתני: אמר להן ר' יהושע אין משיבין את הארי לאחר מיתה למימרא דר' יהושע כוותיה סבירא ליה והא איהו נמי מיפרך קפריך ה"ק להו: לדידי נמי אית לי פירכא מידו בין לדידי בין לדידכו אין משיבין את הארי לאחר מיתה, ומאי פירכא דר' יהושע? דתניא א"ר יהושע מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה מה קודמי הויה ראשונה - דלא אגידא באינש אחרינא אף קודמי הויה שניה דלא אגידא באינש אחרינא גופא מודה ר"א במגרש אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני והלכה ונישאת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמותרת לזה שנאסרה עליו *השיב ר"ש בר אלעזר תשובה לדברי ר"א היכן מצינו שזה אוסר, וזה מתיר ולא יבמה - דבעל אוסר ויבם מתיר? התם יבם הוא קא אסר לה דאי מבעל הא שריא וקיימא הרי נדרים דנודר אוסר "והכם מתיר? הא א"ר יוחנן אין חכם מתיר כלום אלא בחרטה הרי הפרת הבעל דאשה נודרת ובעל מיפר? התם כדרב פנחס משמיה דרבא *דאמר רב פנחס משמיה דרבא כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת. נענה רבי אלעזר בן עזריה ואמר "כריתות" - דבר הכורת בינו לבינה הא למדת שאין זה כריתות ורבנן הא "כריתות" מאי עבדי ליה? מיבעי להו *לכדתניא ה"ז גיטך ע"מ שלא תשתי יין, ע"מ שלא תלכי לבית אביך - לעולם אין זה כריתות, שלשים יום ה"ז כריתות ואידך מברת - כריתות נפקא, ואידך כרת - כריתות לא דרשי *אמר רבא ה"ז גיטך ע"מ שלא תשתי יין - כל ימי חיי אין זה כריתות "כל ימי חיי פלוני ה"ז כריתות, מאי שנא חיי פלוני דדלמא מאית ומקיימא ליה לתנאיה חיי דידיה נמי דלמא מאית ומקיימא ליה לתנאיה? אלא אימא כל ימי חייכי אין זה כריתות מאי ומקיימא ליה כריתות: **בעא מיניה רבא מרב נחמן** *היום אי את אשתי ולמחר את אשתי מהו תיבעי לך אליעזר תיבעי לרבנן: תיבעי לרבי אליעזר עד כאן לא קאמר רבי אליעזר התם אלא דלמאן דקא שרי קא שרי לעולם אבל הכא לא אי דלמא לא שנא, תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא פסקה מיניה לגמרי אבל הכא כיון דפסקה פסקה, בתר דבעיא הדר פשטה

מסתברא

*לפי קושית הגמ' יש לשים לב לסמוכים שם לפני כן סביב "על מנת" "חוץ"

[לעיל פב:]

הגהות הב"ח (ה) תוס' ד"ה רבא וכו' מיקשי לרבנן דפליגי לעיל אר' יוחי:

דברים כד:א

כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו

[ב] ובאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר

תוספתא פ"ז ע"ב

* גל בעזרו בחיי: עי' נס. בעא מ' ד' וקו'

שבת מו: מה מו: מדרים עג: מד. יבמות כט:

[תוספתא פפ"ה] מיבוכין עו: סוכה כד: לעיל כא: יומא יג. [קדושין ס.]

[יומא יג.]

[נקמן מו.] (מדרים כט.)

תוספות רי"ד

תניא הרי זה גיטיך ע"מ שלא תשתי יין על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה כריתות עד ל' יום הרי זה כריתות. אמר רבא הרי זה גיטיך ע"מ שלא תשתי יין כל ימי חיי וחייכי אין זה כריתות כל ימי חיי פלוני הרי זה כריתות מ"מ חיי פלוני דאפשר דמיית ומקיימת ליה לתנאיה חיי דידיה נמי אפשר דמיית ומקיימת ליה לתנאיה אלא אימא כל ימי חייכי אין זה כריתות כל ימי חיי וחיי פלוני הרי זה כריתות ומכאן מוכיח שמיר מותרת לינשא ואינה צריכה להמתין עד שימות אותו פלוני דאי איתא שצריכה להמתין א"כ הרבה יש בידיהן שאילו אמר כל ימי חיי אסורה להנשא כל ימי חייו ולאחר מיתתו היא מותרת בלא גט שהיא אלמנה וא"כ אין זה כריתות ואמאי הדר ואמר הרי זה כריתות אלא דאי לאלתר שריא להלא נסובי ולא חיישינן שמא תעבר על תנאה ונמצא גט בטל ומיבעיא לי א"ל ע"מ שלא תשתי יין עד ק' שנה או עד זמן גדול שהיא תזקין ולא ישלים הזמן מהו מי אמרינן כיון דרובא דעלמא דיין עד ע' דכתיב ימי שנותינו בהם שבעים שנה ככל ימי חייכי דמי ואין זה כריתות אי דלמא כיון דאיכא דחיין מפי א' מני אלף הרי זה כריתות וכן כתב בעל ה"נ ב) א"ל כל ימי חיי פלוני ואנסיבא לה לאלתר והוו לה בנין מן בעל שני ומית ליה בעלה ראשון והדר הוו לה בנין לאחר מיתתו ודיין דהוא פלוני דאחני לתנאה בעיה מיקיים ואי שתי בחיי לאחר מיתת הבעל הראשון בטיל ליה גט למפרע ובניה קמאי ממזרים בתראי לאו ממזרים ואסורה לשני דכיון דבטל גט למפרע כי דר נבה אשת איש הואי וחזנן כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל והוי פליגי רבנן דהוו קאמרינן דכיון דבחיי בעלה לא עברה עליהה תנאיה ולאחר מיתה היא דעברה כיון דמית ליה בטיל ליה לתנאיה ולא בטיל ליה גט למפרע [עכ"ל בבה"ג] ואינו נ"ל סברת הני רבנן דאם איתא דכיון דמית בעל בטל תנאיה ואם עברה ובטיל תנאיה לא בטיל גיטא למפרע אי הכי אפילו כי אמר לה כל ימי חייכי אמאי אסרינן דאין זה כריתות הא אשתר ומשתריא למישתי חמרא אלא לאו ש"מ אע"ג דמית בעל ברישא תנאיה לא ובטיל והלכך אין זה כריתות דאכתי אסורה לשתות אחר מותו ואי שתיא בטיל ליה גיטא למפרע וה"ה הכי נמי בחיי פלוני אי מיית בעל ברישא ושתיא בחיי אותו פלוני בטיל גיטא למפרע והכי אמרן לעיל בפ' מי שאחזו תניא הרי זה גיטיך ע"מ שתתני לי מאתים זוז ומת נתנה לו אינה זקוקה ליבם לא נתנה לו זקוקה ליבם רשב"א נותנת לאביו או לאחיו או לאחד מן היורשין אלמא קיום תנאה דגיטא מהני לאחר מותו וה"ה נמי דמהני בטולי גיטא לאחר

מהרש"א

מהרי"ק

נוסח מתני' מ"ד

נוסח מהרב

מהרב

נוסח מהרב

ה) כ"ה בה"ג בהלכות גיטין סי' לט.